విశాల హృదయం

రచన "శ్రావణి"

ఎస్.యి.ఏ పాసయ్యాడు నిరుద్యోగి బి.ఏ అతనికి పెండ్లిళ్ళను కొన్నాడు. యిద్దరు పిల్లలుపుట్టారు. ఉద్యోగం లేకపోవడ వల్ల భార్యా పిల్లల్ని బ్రతికించుకోడానికి చాలా బాధపడుతున్నాడు. ఇల్లూ వల్లూ గుల్లచేసుకొని చదివినా తీరా నిరుద్యోగా న్వేషణ ప్రారంభించేసరికల్లా ప్రతి ప్రదేశాన్నికి ప్రతిభాల పరీక్షలు ఏర్పడడం, పెట్టిన దరఖాస్తులన్నీ జవాబులేక బుట్టదాఖలు కావడం జరుగుతోంది.

ఇట్లా నూరు సంవత్సరాలు కాలగర్భంలో అనలేనంగ కడిచిపోయాయి. మరల ఓ దరఖాస్తు పెట్టాడు ఈసారి నిరుద్యోగంలో ప్రవేశించమని అక్షింతలు వెలిగ్రాం వచ్చింది. ప్రవేశ చేయనిరోజుకూడ లేదు! రేపు ఉదయం పదింటికల్లా పనిలో జాయిన్ అయి వుండాలి లేకుంటే ఆ పోస్టులో మరొకర్ని యిస్తారు అన్నాడక తన పని మరల అడవిలోచిన పెన్నెల్లా అవుతుంది.

మధు తనకొచ్చిన వెలిగ్రాంలో ఎంప్లాయిమెంట్ మెంటు ఆర్డర్ చూసుకొని చాలా సంతోషించాడు. ఇంతి పరక తినక ఆకలిచిన దరిద్రదేవత తొలిగిది తన భావితేజితంలో యిహ ఎలాంటి బాధలూ లేవు, ఎలాంటి నిర్వృత్తా లేదు ఎంతో హాయిగా, సౌఖ్యప్రదంగా గడప వచ్చును అనుకొన్నాడు.

మధు మరుసటిరోజు నిరుద్యోగంలో ప్రవేశించడానికి బయలుదేరాడు, జేబులో దమ్మిడి లేదు జేవునిమీద భారంవేసి విడిదేతులతో స్టేషన్‌కి వచ్చాడు.

బండి యింకా రాలేదు స్టేషన్ ప్లాట్ ఫారంమీద ట్రెయిన్ కోసం ఎదురుచూస్తూ జనం కిటకిటలాడుతున్నారు. ఓ ప్రక్క కట్టెలాయిపేర ఏమిటేమిటో మాట్లాడుకొంటున్నారు వాళ్ళ మాటలు వింటున్నకొద్దీ మధు మనసులో భయం పెద్దగా పెచ్చుమీరి పాడచూపుతోంది. ఇవ్వాళ్ళ పెనల్ టెక్కింగటు! టిక్కెట్టు లేనివారిని పట్టుకొంటారట! డబ్బు కట్టకపోతే జైల్లో వేస్తారట!

మధుసూదనెల్లో రైళ్ళు మరగెత్తిన కారణాలు గ్రాడ్యుయేట్ కావడం వేరే చాలా గొప్పగా ఫీలవుతూ తగిలించుకొన్నాడు గాని పాకెట్‌లో పైసామాత్రం లేదు అనేమంలో వుండి ఎవరైనా డబ్బులడిగితే అభిమానం అహంకారమనుకొని అభిమానాన్ని చంపుకొని ఎవరైనా అడిగితే "నా దగ్గర చిల్లర్లు అలావుండి నీదగ్గర నోట్లడబ్బులు లేకుంటే ఎవరన్నా విని నవ్విపోతారు" అనడం సహజం

అలాంటి పరిస్థితిలో మధు డోలాయమానంగా వూగిపోతున్నాడు, ఎవర్నడిగితే ఏమంటారో అని కొనసుకు మధు ఓ నిశ్చయానికి రాలేకపోయాడు, లేనప్పుడడిగితే తప్పేమిటని

తన పరిస్థితులను చెప్పి రాజధాని మార్గంగురించడిగాడు మధు కానీ అమ్మగురూ అతని కేవిధమైన జవాబూ చెప్పలేదు తన పని విచిత్రంగా పైనుండి క్రిందికి చూస్తూ మౌనంగా వుండిపోయాడు అలాంటప్పుడు యింక అతను వాళ్ళేమని రెట్టించి అడుగుతాడు? ఛీ! యిలాంటప్పుడే ఎవ్వరికీ అడగ్గూడ దనుకొన్నాడు

ఇంతలో బండివస్తున్న శబ్దం అయ్యింది. శబ్దంవిని ప్లాట్ ఫారంమీద వున్న వాళ్ళంతా అలజడిచేస్తూ పెట్టే దేదా సర్దుకొని ఎక్కడానికి సిద్ధంగా వున్నారు కానీ మధు మనసులో పెద్ద పీకులాట బయలుదేరింది. బండి ఎక్కటమా? ఆగిపోవటమా అని ఆగిపోయి, అనుకొన్న సైంపో పోజు కాకపోయినట్లయితే యిహ జన్మలో కూడ అతనికి ఉద్యోగం దొరకదు యిలా ఛాన్సును జారవిడుచుకోడానికి వీల్లేదు. కానీ వచ్చిన పీకులాటల్లా ఒకటే ఒకటి కానివ్వండి టిక్కెట్టు లేకుండా ప్రయాణం చేయబోతున్నాడు అలా ప్రయాణం చేస్తూ వుంటే తన దగ్గర టిక్కెట్టు లేమని గుర్తించి ఎవరైనా టిక్కెట్టు అడిగితే వాళ్ళకేమని జవాబు చెప్పాలి? ఇప్పుడీ ట్రైన్ ప్రయాణంలో కడ తేరే విధానమేమిటి? అదృష్ట వశాత్తు యిలా ప్రయాణంలో బయటపడ్డాడో యిహ జీవితాంతంవరకూ తినకుండా పడే బాధలూ వుండవు ఎంతో బల్సగా కాలం గడపొచ్చు

బండి వచ్చి ప్లాట్ ఫారం మీద ఆగింది అంతా బండి ఎక్కారు వాళ్ళతోపాటు మధుకూడ ఎక్కాడు

బండి కదిలిపోతోంది

మధు గుండెలు గుబగుబలాడుతున్నట్లే పెట్టుకొని ఓ మూలన దాగి కూర్చున్నాడు తన వ్యక్తిత్వమీద తనకు ఏమాత్రమూ ఆధారపడలేదు ఈ పుష్పప్రకరణం నుండి తప్పి తిరుగాడేం అ ప్పుడే అని తనలో తాను తలపోసుకుంటూ వున్నాడు

బండి రెండు మూడు స్టేషన్లు దాటి తనముందు విఘ్నేశ్వరుని నిలా యింతపొట్ట కిందికి జారకుండా నిలబడివున్న రామ్మూర్తి యింత కటికగుండెలవాడని మధు యింతవరకూ అనుకోలేదు అతను కూడా రేపోమాపో రిటైరు కావలసిన వాడే. ప్రస్తుతం తాను ఏస్థితిలో వున్నాడో ఆ స్థితి రామ్మూర్తికి కూడ మరెప్పటికైనా సంభవించవచ్చును ఈ విషయాన్ని తెలుసుకొని రామ్మూర్తి యింత నిష్కరుణంగా మాట్లాడుతున్నాడా!

"సార్ నాదగ్గ ఒక్క తొడిగిన గుడ్డలతప్ప మరేమీ లేవు దయచేసి నన్ను విడిచిపెట్టండి"

"మిస్టర్! అలా అనకు రూల్స్ రూల్, రూల్ ఫరాల్ అన్నారు అలాంటి రూలు నతిక్రమించి నీకెన్న టికీ ప్రవర్తించను నిన్ను స్టేషనుమించి విడిచిపెడితే నీలాంటి మరొకర్ని విడిచిపెట్టాల్సొస్తుంది అంటే రూలును పూర్తిగా అధిక్రమించానన్న మాట!"

"నన్ను విడిచిపెట్టండి నేను తప్పే నా భార్యా పిల్లలు అల్లాడిపోతారు వస్తాను వాళ్ళకు తినడానికి ఏర్పాటు చేస్తాను సార్!"

"ఎస్కేప్ అయి మిస్టర్! నన్ను మరీ ట్రెస్ చేసినా లాభం లేదు అన్నీ ప్రకారం డబ్బు కట్టకపోతే!"

"సార్ మీరు ఈ పరిస్థితిని అర్థం చేసుకోకుండా మాట్లాడుతున్నారు నాలా మీరూ కూడ ఉద్యోగం దొరకక పూర్వం ఎంతగా అవస్థపడి వుంటారో ఒక్కసారి గుర్తుకు తెచ్చుకోండి!"

"కథల్ని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోవలసిన త్యం నాకేమీ యిష్టం లేదు నన్నిం పడండి"

"అంతేనా!"

"అ తే!"

ఇంతలో డి సెవన్త్ కాలనీ వచ్చి ఆగింది మధు పెట్టెలోనుండి ప్లాట్ ఫారంమీదకి దిగాడు అతనివెనుంటి మ్మూర్తికూడ దిగి డబ్బు కట్టమని నిండిస్తున్నాడు మధు మాయాజాల ధోరణిలో లేదన్నాడు. మరో అరగంటల్లో కట్టకపోతే పోలీసులకు అప్పజెప్పాల్సొస్తుందంటున్నాడు మధు ఎటూ మాట్లాడలేకపోయాడు

అరగంట కడిచింది మధుకి ఆ ప్లాట్ ఫారంమీదనూ, ఆ పరిసరాల్లో గాని తిరుగుతూవున్న ఎవ్వరితోనూ పరిచయంలేదు. ఏ ఒక్క పరిచితుడైన వ్యక్తీ కనిపించలేదు తాను మనసారా నమ్మినదైవం పూర్తిగా తనను వ్యతిరేకించి రాబోయే విపత్కర పరిస్థితుల్లో యిరుక్కొనేటట్లు చేసిందేమో అనుకొన్నాడు ఇహ గత్యంతరంలేక మరేమీ చేసినా రాష్ట్రమేసన్నట్లుగా అద్దినబొమ్మల్లే రామ్మూర్తిముందు నిలబడిపోయాడు మధు.

రామ్మూర్తి ప్లాట్ ఫారంమీద తిరుగుతూవున్న ఓ రైల్వే పోలీసు హెడ్‌ను పిలవడం రామ్మూర్తి పిలుపు విని పోలీసు హెడ్ దగ్గర కొచ్చాడం రామ్మూర్తి మధువు చూపించి తీసికెళ్లమని సైగ చేశాడు పోలీసు హెడ్ తలుపుటూయించాడు

"ఊ! తీసికెళ్లు" రామ్మూర్తి పురిమి నట్లుగా మాట్లాడాడు

రామ్మూర్తి ఆ మాట అని అనడం తోటే మధుకో భరించలేని క్షోభం పొర్లి వచ్చింది. "సార్! యీ సాయంత్రంలోగా మీ డబ్బు మీకు కట్టేస్తాను యిహ్వాళ్ళ మరుంటికల్లా ఉద్యోగంలో చేరాలి మీకు గనక నన్ని నమయంలో విడిచిపెట్టకపోతే వచ్చిన ఉద్యోగం కాస్త వూడిపోతుంది" మధు విషాదవదనంతో బతిమాలతూ అడిగాడు కాని రామ్మూర్తి ప్రతి జవాబు యివ్వలేదు అటు తిరిగి కళ్ళుమూసి నిలబడివున్న హెడ్‌తోతీసికెళ్ళమని మరల సూచించి చెప్పాడు

పోలీసు హెడ్ మధువు కట్టడీగా తీసుకొనికెళ్ళి కానీ పు ఆ మాటూ యీమాటూ అడిగి డబ్బు చెల్లిస్తేఇప్పటికైనా కాలిపోస్తా మన్నాడు

మధు మాట్లాడలేదు

పదిహేడ్నుంచి ఆ పుతో హెడ్‌పోలీసు మరి యిద్దరు ప్లాట్ ఫారం కానిస్టేబుళ్ళు కలిసి మధువు కోట్టక తీసుకొని వెళ్ళి జడ్జిగారి ముందు నిలిపారు

జడ్జిగారు మనుషుపు నఖశిఖపర్యంతం పరీక్షగాచూశాడు

"పేరు?" జడ్జి అడిగాడు

"మధు"

"గ్రాడ్యుయేషనా?"

"అ ఎ"

"బాకీ యింతవదిలిపూడ ట్రైనులో టికెట్ లేకుండా ప్రయాణం చేయడ మనేది దిన్నిటికీ భంగమని తెలీదా?"

"తెలుసు"

"ఇంతా తెలిసి, నువ్వో గ్రాడ్యుయేటయ్యుండిమూడ అలా ఎందుకు ప్రయాణం చేశావ్"

"అయ్యా! నా పరిస్థితి తప్పకిప్పుడు విన్న వించినా అర్థంకాదు మీరు నన్ని ప్పుడు ఏమి చేయదలచుకున్నారో అదే "చెప్పండి మీ ఆజ్ఞను శిరసావహిస్తాను"

"బాకీ కట్టక అనుభవిస్తావా?"

"అట్లని మీ చిత్తానికి వచ్చి నట్లయితే"

జడ్జిగారు మౌనం దాల్చారు పెంటున్ని ప్రశాంతంగా చూచారు కానీ అది ఒక్కక్షణమాత్రమే ఆయన తన ముఖకవళికలను మరోలా మార్చి "బ్రహ్మరూపాయలు చెల్లించడం తప్పదు చెల్లించి నీదారిని నీవెళ్ళవచ్చును" అన్నాడు మధునుద్దేశించి

మధు ఆ అయిదు రూపాయలు కట్టగల శక్తేవున్నట్లయితే యింతకు మరకూ వచ్చేవాడు కాదు గా! ప్రస్తుతం తనవద్ద డబ్బులేదని చెప్పితే మరటు మన జడ్జిగారు ఆ గీరంచి విడిచిపెడతారా! పరిస్థితులను అర్థం చేసుకోలేనస్థితిలో వున్నపుడు ఎన్ని చెప్పినా అధికారుల బుర్రకెక్కవు

మధు మాట్లాడకుండా జడ్జిముందు నిలబడివున్నాడు కాలంచి అంతకు తప్ప అతనికి చేయవలసిందేదీలేదు, మాట్లాడవలసి దీలేదు

జడ్జిగారు మరల డబ్బు కట్టమని అడిగారు లేదా అర్థాల్లు జైలుశిక్ష అనుభవించాల్సొస్తుందని బెదరించారు ఏ రెండు తిలా గత్యంతరం లేనప్పుడు అనుభవించక తప్పదుగదా? బోళాలో పడ్డ పిహం భూతాభోగి జడ్జి దగ్గర రిలీటట్లు కరిగ్గా బోనుముందు నిలబడి వుంటుంది

కాలం గడిచిపోతుంది కానీ బోను వూపలా భేదిచి వచ్చలకు రాలేక అందులో కాలం మరగి గత్యంతరంలేక కొంచెం సాగిన పాలసీ స్తబ్ధుగా పడుకుంటుంది. యిప్పట్లో మధు పరిస్థితిలోకూడ అంతే!

మధు మీయిష్టం వున్నట్లుగా జడ్జి గారిచేపుమన్నాడు జడ్జిగారు మధువు మరేమీ అడగలేదు అడిగినా లాభం లేదనుకొన్నారు నిర్దాక్షిణ్యంగా అతనాలోచించగా మధుకి జైలుశిక్ష విధించి ప్రక్కనేవున్న పోలీసులకు తీసుకొనివెళ్ళమని సైగచేశాడు చేయడమే తడబాయిగా పోలీసులు మధుకి సంకెళ్లు తగిలించి అక్కడనుండి తీసుకొనిపోయారు

♦ ♦ ♦

మధు జైల్లో అష్టకష్టాలూ పడి విడుదలై బయట పడ్డాడు ఉద్యోగం పోయింది కానీ మధు లక్ష్యపెట్టలేదు ఈసారి రైల్వే సర్వీసు కమిషన్ వారికి ఉద్యోగానికి దరఖాస్తు పెట్టాడు అదృష్టవశాత్తు సకాలంలోనే ఇంటర్వ్యూ వచ్చింది ఇంటర్వ్యూలో సెలక్టయ్యాడు. సెలక్టయిన తర్వాత మాస్టర్లిల్లు ట్రైనింగయి వుద్యోగంలో ప్రవేశించాడు ప్రవేశించిన మహాక్షణంలోనే టిసిగా పని తన తర్వాత మరో రెండు మాసాలకు అతన్ని టి టి సిగా వేశారు

ఓ సంవత్సరం గడిచింది యిప్పుడు మధు తన భార్యా పిల్లల్ని పెట్టుకొని హాయిగా జీవిస్తున్నాడు పల్లెటూరి నుండి కాపురం లేపి బస్తీలో పెట్టాడు

ఓ రోజు మధు పదికంటల ట్రైన్‌లో చెక్ చేయడానికి పోతున్నాడు బండి రెండు, మూడు స్టేషన్లు దాటేవరకూ గార్డు పెట్టెలో కూర్చుని తర్వాత చెకింగ్ చేయడం ప్రారంభించాడు గార్డు పెట్టె ప్రక్కనే వున్న థర్డ్‌క్లాసు కంపార్టుమెంటులోకి వెళ్లాడు. ఆ పెట్టెలో జనం కొద్దిగా వున్నారు. మధు వాళ్ళందరి టిక్కెట్లు అడిగి తీసుకొని సైన్ చేసి మరల ఎవరిని వాళ్లకు కాపాడుచేసి వెనుకటి ప్రక్కనేవున్న రెండవ తరగతి పెట్టెలోనికి వెళ్లాడు ఆ పెట్టెలో పడిముంగ వున్నారు

మధు ఒక్కొక్క వద్ద టిక్కెట్టూ అడిగి తీసుకొని చూస్తున్నాడు ఆలోగా మధువులా మెత్తని దిండుకిలిగా వీలవున్న బల్లమీద కాళ్ళు పొడిగాచాపి పండుకొని వున్న ఓ లావుపాటి ముసలివాడు దగ్గరకు వెళ్ళి కూర్చున్నాడు ఆ ముసలివాడు పెద్దగా లేచి నిలబడి ఎదురుతిరుగుతున్నాడు

మధు అతన్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు ఎవరతను? రామ్మూర్తి కాదుగదా! "ఔను! రామ్మూర్తే రామ్మూర్తి యిప్పుడు రిటైరయ్యాడు! అతని కేమంటే యిప్పుడు పూర్తి కారకత్వం కలిగిస్తోంది చిరిగిపోయి నల్లగోటు, తూట్లపడి జీర్ణించి తెల్లటి పొంటుతోడిగి మనుషుపు తన మోకాలు పొటుమాయం చేసి కనిపిస్తున్నాడు

మధు అందరి టిక్కెట్లు చూసి రామ్మూర్తికేసు నడవాడు కాని రామ్మూర్తి మధు తనకేసు రావడం చూసి మరో ప్రక్కకు వెళ్లలో తున్నాడు ఎందుకనో!

"సార్!" కేకవేస్తూ మధు రామ్మూర్తి దగ్గరగా వెళ్లి చెయ్యి పట్టి టిక్కెట్టు చూపించమని అడిగాడు రామ్మూర్తి మధుకేసు దైన్యంగా చూశాడు

"మీకేమి రామ్మూర్తి కనబడ్డాడు?"

"ఔనండి నాకేమి మీ కెట్లా తెలుసు?"

"తెలుసులెండి మిమ్మల్ని నేను బాగా ఎరుగుదును"

"ఐతే మీ పేరేమిటండి?"

"నా పేరు మీకెందుకులెండి ముందు మీ టిక్కెట్టు చూపి చండి?"

రామ్మూర్తి మొహం పాలిపోయింది Xటు పెట్టినా పెట్టకు చుక్కపట్టే పరిస్థితిలోలేదు

"లేదండి" రామ్మూర్తి జాలిపుట్టే టట్లు అన్నాడు

"లేకపోతే చార్జీ కట్టండి"

మధు చిన్న పుస్తకంమీద ఎస్ట్రా చార్జీలతోనూ బిల్లు వేశాడు బిల్లు రసీదు దించి రామ్మూర్తికిస్తూ "కట్టండి" అన్నాడు

రామ్మూర్తి చిత్తయిపోయి మధు వేపు చూశాడు తన కోటుజేబులు తడుముకొని ఓ అర్థరూపాయి తీసి "ఇదిగోసార్! యీ అర్థరూపాయి తప్ప నా దగ్గర మరేమీలేదు"

"రామ్మూర్తిగారూ! మీకు కట్టవలసింది అర్థరూపాయిగాదు పది రూపాయలు!"

"అంతకుతక్కువ నా దగ్గ రేమీ లేదు సార్! నేను రిటైరయినాక నా పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా వుందండి"

"మీ పరిస్థితి ఎలావుంటే నా కేమిటి? కట్టండి పదిరూపాయలు!"

"నన్ను రోసేసా యిహ నాదగ్గ రేమీ లేద డి"

"పాపం ఎంతసేపట్నుంచో అడుగుతున్నారండి మీరు చేసేది యాక్షన్ ట్రాయిలిగ్ అయినాడ ప్రక్కనేవున్న థర్డ్‌క్లాసును వదలి యీ సెకండు క్లాసు కంపార్టుమెంటులో ప్రయాణం చేయడానికి మీకు సిగ్గెట్లాలేదు లజ్జా రహితులై టిక్కెట్టు లేకుండ ప్రయాణంచేస్తున్న మరకటికూడ విస్మరించి మహా మహోదారా! నువ్వు ప్రస్తుతం చేసు చేస్తున్న పనిలోవుంటూ రైల్వేశాఖలో మహా పేరు ప్రఖ్యాతులు సంపాయించి, నిర్భాగ్యులై టిక్కెట్టులేని ప్రయాణికులమీద మీ అధికార ప్రతిభను చూపిస్తూ వాళ్లపై అధికచార్జీలు విధించి యజమాన్యాన్ని పెట్టినమంగళ మర్చిపోయారా?"

"మీరేమిటో అనేక పడుతూఅనేకరీతులా మాట్లాడేస్తున్నారు నేనప్పట్లో రూలుకి బద్ధుడనయ్యాను"

"బాకీ ఆ రూలుకి మేమమూడ బద్ధులమేనని గుర్తించండి ఆ రూలు తమ ఒక్కరికే వర్తించదు కాని మీలా కనిపించండి కలిగి టిక్కెట్టు లేని నిర్భాగ్యులను బూటు కాళ్లతో తన్ని పీడించే కాపరులం కాదు నేను"

"నేనలా ఎవ్వరూ ఎవ్వర్నీ తన్ని లేదు"

"తన్నలేదూ? ఒక్కసారి మీ దృష్టిని వెనక్కి సారించి గత సంఘటనలు మీ స్మృతి పథంలోనికి తెచ్చుకోండి? రెండు సంవత్సరాలవాడు ఒక వృద్ధుడు టిక్కెట్టులేక పెట్టెలో ఒదిగి కూర్చున్నపుడు అతనిదగ్గర కెళ్లి టిక్కెట్టు అడిగితే లేదన్నాడు గుర్తుందా?"

"ఆ! వుంది"

"అప్పుడు ఆ వృద్ధుని ఏంచేశారో కూడ గుర్తుకు తెచ్చుకోండి తన కాలిబూటుతో పాదం ఆ వృద్ధుని బలంగా దెబ్బ మీదుసార్లు తన్నాడు అంతకన్నా మీ అధికారదుస్తుల్ని చూసి పాదం ఆ వృద్ధుడు మాడు మాట్లాడక బాధనంతా గమ్రింగి కిల్లు దుమ్మకుండా కూర్చున్నాడు కారణం అతనిదగ్గర టిక్కెట్టు లేక పోవడమేగదా?"

"ఇదిగా వొళ్ళి మీకల్పన నేనట్లా ఎవ్వర్నీ తన్నలేదు"

"ఔనౌనాడి తన్నలేదనక తన్నేవని ఎట్లా నమ్మగలం? అలా నమ్మకుంటే యింక ఆశ్చర్యపడవలసిందే మరుం? పోనండి ప్రస్తుతం మీరు కట్టవలసిన పదిరూపాయి రీ వెళ్లండి"

ఇ తరూ బండి స్టేషన్‌లోకి వచ్చి ఆగి యిద్దరూ క్రిందికి దిగారు రామ్మూర్తి మాటా బలుకూ లేకుండా నిలబడి వున్నాడు మధు మరల అడిగాడు సైమిత్యమున్నాడు రామ్మూర్తి

"దయచేసి మీ రిలా అనకండి నేను నమ్మకపోతే మీ వున్న మాటను ఎక్కడ చెప్పి కట్టమంటారు"

"అలేమిటండి అలా అంటారు? మనుష్యుల్ని ఎరగనివా రేమనుకుంటారు? ఏతిరైల్వే ఉద్యోగికి ప్రతిపాదా వ్యక్తికి ఫలానా రామ్మూర్తంటే తెలియదేమిటండి? అలాంటప్పుడు నేనక్కడికి వచ్చి కిక్కపోయిన మీకు!"

"అదా మాస్టరుకు నీ నేను రిటైరయ్యాక నన్నంతా మర్చిపోయారు! నా పేరు ప్రఖ్యాతులు జాడరూపాలు లేకుండా కూడుచుకపోయినై ఇంకా నేనెవర్ని అడగనుసార్!"

"ఏమో!"

మధు ఓ అరగంట సైమిచ్చాడు యీలోగా రామ్మూర్తిఅక్కడక్కడా తిరిగి మరల మధువద్ద కొచ్చాడు

"ఎవ్వరివద్దా నాకు కొరకలేదండి నేనిప్పుడేసలు బ్యాంకుకని బయలుదేరాను ఆ బ్యాంకులో నాకు చాలా డబ్బుకావాలి కాని ఆ బ్యాంకు వాళ్లాలేకింది ఇవ్వాళ్ళ మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు బ్యాంకు తెరుస్తారు నేను రెండింటికల్లా బ్యాంకు మూసివుంటాడని కలుసుకొని నాకు కావలసిన డబ్బుకాస్త ఎరిపోకుండా అడిగాక్కు వాళ్లకు నేను కొని సుస్తానా నిజానికి నేనే 'మధు' చెప్పకూడదనుకొని నేను టోపీతిలిస్తాను. కనుక నేనే నన్ని ఎట్లో నిడ ఉ పెడితే చాలా సహాయం చేసినవారవుతారు"

"క్షమించాలి రామ్మూర్తి గారు మీకు నన్నలా ప్రతిమాలడం ఏమంత బాగుండలేదు"

"మీకు దయాదాక్షిణ్యాలు లేకపోతే నంటాను అన్నట్లు కే నన్నింతగా రట్టు పెట్టేస్తారే దు"

"నిజమే! నానీమీకు అధికారంలో వున్నపుడు అలాంటిదయాదాక్షిణ్యాలు మీలో వున్నయేమో ఒక్కసారి ఆత్మశుద్ధి పరిశోధించి చూసుకోండి ఒకప్పుడు అంటే రెండు సంవత్సరాల వాడు భార్యా పిల్లల్ని బ్రతికించుకోలేనంత నిర్వృత్త జీవితం అనుభవిస్తూ కనిపించు చార్జీ డబ్బులైనా లేక దా బండిలో ప్రయాణం చేసిన 'మధు' అతి ఓటి ఎ గ్రాడ్యుయేటును మీరు ఎరిగే వుంటారు"

రామ్మూర్తి తెల్లబోయి అయోమయంగా మధు వేపు చూస్తున్నాడు. ఏమిటో అడగబోతున్నవానిలా నోట మాట కలిగిస్తున్నాడు

"రామ్మూర్తిగారూ, మీరడగ బోయేదేమిటోనాకు తెలుసు అ. మీ మీ మాటలంగా శిక్షింపబడిన వ్యక్తిని కాను!"

రామ్మూర్తి విస్తరి పోతూడు

"ఏమిటి! అ వ్యక్తిని నువ్వేనా నేనేనా మధువని!?"

రామ్మూర్తి అశ్చర్యపోతూ అడిగాడు

"ఔను నేనే! ... ఎవ్వరూ మీరు నాకు పట్టుబడ్డారు. మీరే సమయం నాకుండి తప్పుకోలేదు కాని యీ క్షణంలో మీవిషయంలో నాకేమీ (నేనూ దయాదాక్షిణ్యా పోకే మీకూడా ... శిక్షిం దిం తీసుకు నే కనా!"

"జీవిత పరిస్థితులు అర్థంచేసుకోలేక ఆవారం తమ ఉద్యోగం పోయింది అంటే కడు తీసికోలేక భార్యాపిల్లలు కర్గోలు పెడుతుంటేగా నైతిక నాల్లాడు.

"అట్టి స్థితిలోనుండి అర్థాల్లు నైతికంగా కడిపి నిదురపుచ్చాడు మరల ఉద్యోగానికి దరఖాస్తు పెట్టాడు. అప్పుడు ఉద్యోగం వచ్చింది

"అతడు ఉద్యోగంలో ప్రవేశించిన తర్వాత ఆ రామ్మూర్తి ఎక్కడైనా కనిపిస్తోడేమో అని కెయ్యి కళ్లతో చూస్తూ వున్నాడు కాని యీరాజాకి ఆ రామ్మూర్తి తలపడ కుండా తప్పించుకుతిరుగుతూ అతని దేకి చిక్కకపోయాడు"

రామ్మూర్తి కెల్లబోయి అయోమయంగా మధు వేపు చూస్తున్నాడు. "ఏమిటో అడగబోతున్నవానిలా తెలపలేకపోతున్నాడు

"రామ్మూర్తిగారూ, మీరడగ బోయేదేమిటోనాకు తెలుసు అ. మీ మీ మాటలంగా శిక్షింపబడిన వ్యక్తిని కాను!"

రామ్మూర్తి విస్తరి పోతూడు

"ఏమిటి! అ వ్యక్తిని నువ్వేనా నేనేనా మధువని!?"

రామ్మూర్తి అశ్చర్యపోతూ అడిగాడు

"ఔను నేనే! ... ఎవ్వరూ మీరు నాకు పట్టుబడ్డారు. మీరే సమయం నాకుండి తప్పుకోలేదు కాని యీ క్షణంలో మీవిషయంలో నాకేమీ (నేనూ దయాదాక్షిణ్యా పోకే మీకూడా ... శిక్షిం దిం తీసుకు నే కనా!"

"జీవిత పరిస్థితులు అర్థంచేసుకోలేక ఆవారం తమ ఉద్యోగం పోయింది అంటే కడు తీసికోలేక భార్యాపిల్లలు కర్గోలు పెడుతుంటేగా నైతిక నాల్లాడు.

"అట్టి స్థితిలోనుండి అర్థాల్లు నైతికంగా కడిపి నిదురపుచ్చాడు మరల ఉద్యోగానికి దరఖాస్తు పెట్టాడు. అప్పుడు ఉద్యోగం వచ్చింది

"అతడు ఉద్యోగంలో ప్రవేశించిన తర్వాత ఆ రామ్మూర్తి ఎక్కడైనా కనిపిస్తోడేమో అని కెయ్యి కళ్లతో చూస్తూ వున్నాడు కాని యీరాజాకి ఆ రామ్మూర్తి తలపడ కుండా తప్పించుకుతిరుగుతూ అతని దేకి చిక్కకపోయాడు"

రామ్మూర్తి కెల్లబోయి అయోమయంగా మధు వేపు చూస్తున్నాడు.

చిన్నారిలోకం

రాజహంస - ఎలుగుబంటు

రచన శ్రీ జి. భానుమంతరావు

ఒక వేసవి రోజున తోడేళ్ళు, ఎలుగుబంటు ఆడబిల్లలో కూర్చుని కబుర్లు చెబుతూవుండగా వారికి పిట్ట కొట్టి తీయగా పాడటం వినిపించింది "ఏమమ్మా అంత తియ్యగా పాడేది ఏం పక్షి?" అని అడిగింది ఎలుగుబంటు "అదా రాజహంస, చిన్నగా మాట్లాడం గౌరవానికి తోడు చూపాలంటే, మాట దక్కదు" అంది తోడేలు "అదా సంగతి అయితే వాళ్ళ రాజభవనం చూడాలని వుంది చూపించవయ్యా". "వారేవ్వా ఆగాలి నేస్తం రాణిగారు లోపలికి రావాలి" అంది తోడేలు ముక్కుతో ఆహారం కరచుకొని రాణి వచ్చింది రాజు, రాణి పిల్లలకు భోజనం పెట్టాడు "ఇహ చూద్దాం" అతని పిలుగు బంటు "ఆగకమ్మా నాకేమో భార్యిద్దర్ని పెళ్ళిపోనియ్" అని చెప్పింది తోడేలు. సూ తు పుక్కు చోటు సుర్రుమంటూ కొని రెండూ పెళ్ళిపోలేకపోయాయ్

ఎలుగుబంటుకు రాజభవనం చూడాలని కుతూహలం వుండిగాబట్టి తిరిగి వచ్చి సూర్యోదయానికి అక్కడ అక్కడ దారి పక్షిపిల్లలున్నయ్ "హిహిహుహా రాజభవనం, ధూత్ అంతా అసహ్యాంగా ఉందేమిటి? ధూళేనా రాజకుమార్లు? ధూత్ కుక్కలకొడుకల్లారా!" అని తిట్టింది చిన్నపిల్లలుబిన్నయ్ వాటికి కోపమత్తింది "ఏమేమ్ ఓగుడ్డిముండ! నోరు జాగ్రత్తలంగాల. రాజహంస పిల్లలం నీకన్నదానికి బదులు తీర్చుకుంటాం జాగ్రత్త" అన్నది పక్షి పిల్లలు ఎలుగుబొడ్డుకు భయంవేసింది గుసాకు పుగగెత్తింది పిల్లలు ఏడుస్తూ మా ఇన్న ది వాటితల్లిదండ్రులు వచ్చారు అన్నం పెట్టబోయారు పిల్లలు తినలేదు "కోపం వొచ్చుకున్నారా ఉంటుం ఆలితో చప్పిజాపరే ఆ దొంగముండే ఎలుగుబొడ్డు మమ్మల్ని కుక్కలకొడకల్లారా అని తిట్టింది పిల్లల్ని దండించేదాకా తినం" అని పేచీ పెట్టాయి

ఎలుగుబొడ్డు గుహద్వారకు వెళ్ళింది అందిగందా, "ఏమేమ్ కంగా! మా యింటికి వచ్చి మా పిల్లల కాళ్ళమీద పడి క్షమాపణ కోరకపోతావా? సరే, శేషపోతే నీ యెముకల్లో సున్నం శేషంగా చేస్తా ఏమంటావ్?" తెల్ల మొఖం వేసుకొని ఎలుగుబొడ్డు గుహకు బయటికి వచ్చింది. రాజహంస, చెప్పినట్లు జేసింది చిన్నపక్షులు బాల సంతో షంగా గానాలాపం రీతులు కొన్నాయ్

ముల్లంగి దుంప

ఒకానొకదమ్మ లిద్దరు వొక చూళ్ళో వున్నారు వారలో వొకడు భాగ్యవంతుడు మరొకడు బీదవాడు బీదవాడు తన పరిస్థితి బాగుచేసుకోవాలనుకొన్నాడు. అందుకు కష్టపడి పని చేయటం కొందరు పెట్టాడు పొలం కక్షులకు తీసుకొన్నాడు చెమట ధారగా కారుచేసి పొలం దున్నాడు ముల్లంగి వేశాడు దానిలో మొక్కలు పెరిగినయ్ వాటిలో వొక మొక్క ఏపుగా పెరిగింది దుంపకాగా పూరించింది బండి కూడ పట్టంత దుంప ఒకటి తయారైంది రాజుగారికి గౌరవమర్యాదగా కప్పం కట్టాలని బండిలో పెట్టి, సంచి మూతి బిగించాడు ఆ సంచి పెట్టుకు క్రేలాడ కట్టాడు జ్ఞానం కొరకు తపనపడ్డాడు విద్యార్థి గురువుల్లో పూర్వకాలం తున్నాడు విద్యార్థి ఆలాగే వేళాడు తూతి విప్పవీశాడు అతన్ని బయటికి రమ్మన్నాడు అతడు బయటకు రాగానే అతనుకాళ్ళు మడుపెట్టి దానిలో మూరబోయాడు "అలా కాదయ్యా" అని విద్యార్థి తలమంచు లోపలికి పెట్టి, సంచి మూతి బిగించాడు ఆ సంచి పెట్టుకు క్రేలాడ కట్టాడు జ్ఞానం కొరకు తపనపడ్డాడు విద్యార్థి గురువుల్లో పూర్వకాలం తున్నాడు విద్యార్థి ఆలాగే వేళాడు తూతి విప్పవీశాడు అతన్ని బయటికి రమ్మన్నాడు అతడు బయటకు రాగానే అతనుకాళ్ళు మడుపెట్టి దానిలో మూరబోయాడు "అలా కాదయ్యా" అని విద్యార్థి తలమంచు లోపలికి పెట్టి, సంచి మూతి బిగించాడు ఆ సంచి పెట్టుకు క్రేలాడ కట్టాడు జ్ఞానం కొరకు తపనపడ్డ